

MAGYARÁZATOK. HELYREIGAZÍTÁSOK.

Parasztok a bíró előtt. Az Esti Ujság február 13-i száma elmondja, hogy S. József és V. János tolnamegyei, bedesi lakosok tőszomszédos birtokosok voltak. De, hála Istennek, a rossz szomszéd-ság se tartozik azok közé a ritkaságok közé, amelyeknek a 'fehér holló' díszjelző dukál. S. és V. se éltek a legjobb egyetértésben, amint az alábbi idézetből is meggyőződhetünk:

„Az olvasókörből jöttünk a bíróval, s amint a nagy korcsma elé értünk — vallja S. — hát halljuk, hogy V. János odabent *neszezik*.

— Mit csinált? kérdezi az elnök.

— Beszédet mondott kérem. Azt mondom erre a bírónak, menjünk be, s hallgassuk meg, mert van ám annak esze, csak hogy nem a jóra fordítja. Ahogy V. János engem meglátott, rögvest a megyesértési esettel hozakodott elő.

— Talán *megyesértés*?

— Mifelénk úgy mondják, hogy *megye*.

— *Mesgye* az. De csak folytassa“.

Aligha tudta az elnök úr S. szomszédot meggyőzni arról, hogy a *megyesértés* helyesen *mesgyesértés*, sőt kétlem, hogy a paraszt egyáltalában ismerte volna is a szót. Az elnök úr azonban adjon legalább utólag igazat a parasztnak s nézze meg ami kódexünket, a MTsz.-t, s ott meggyőződik róla, hogy Dunántúl a földek, szőlők közti határnak *megye* a neve. Ugyancsak a mondott mű fogja meggyőzni az elnök urat arról, hogy a *neszezik* jelentését a paraszt körmönfontan körülírta, mert azt állította, hogy V. „beszédet mondott kérem“. Pedig ő „elszólásával“ azt akarta az elnök úr tudtára adni, hogy V. „zajt, lármát csapott“.

Főlszólásomnak csak az a célzata, hogy fölhívjam a bíró urak figyelmét a nép nyelvére. Hiszen pl. a szóval történt becsületsértés nagyságát, feltéve, hogy a nép gyermekei közt történt a sértés, a népnyelv alapos ismerete nélkül meg se lehet állapítani. A mi bíránkra nagy szerencse, hogy nincsenek oly elütő nyelvjárásaink, mint pl. a németnek. Ennek kapcsán fölhívom a bíró urak figyelmét egy más körülményre, s ez a tolvajnyelv. A bécsi rendőrség egy külön szótárt adott ki 1854-ben a tolvajnyelvről (Wörterbuch der Diebs-, Gauner- oder Kochemer-Sprache, zusammengestellt von dem Central-Evidenz Bureau der k. k. Polizeidirection. Wien, 1854); a szlávok titkos beszédjéről hasznos értekezést olvastunk a nagynevű Jagić-tól (Die Geheimsprachen bei den Slaven, Sitzungsberichte der Akad. Wien, 133. k.). Nagyon leköteleznének a bíró urak, hogy ha van magyar tolvajnyelv, ennek esetről-esetre megfigyelt szavait, azok jelentéskörét a Nyelvőrben közzétennék. Hisz ezt más úton, mint a törvénytudományi tárgyalások folyamán úgy se igen lehet tanulmányozni.

MELICH JÁNOS.